

ИСТОРИЯ НА АДВЕНТНИТЕ ДОКТРИНИ

„Вестта за Христовата праведност ще звучи от единия до другия край на земята, за да приготви пътя на Господа.“¹
 „Един интерес ще преобладава, една тема ще погълне всяка друга - Христос, нашата праведност.“²

МИНЕАПОЛИС - 1888 г.

Праведността чрез вяра преди Минеаполис

Върху една много важна доктрина, наследена от другите деноминации, подчертана от адвентистите милеристи и предмет на Тройната ангелска вест, първа трябвало да се акцентира. Трябвало да бъде дообяснена и да заеме погубащото ѝ място. Това била доктрината за праведността чрез вяра. Тя принадлежи както към Настоящата истина, така и към малкото на брой доктрини на адвентистите милеристи.

С нея започва и завършва Тройната ангелска вест³.

Тя е на първо място в списъка на опорните стълбове на вярата⁴.

Тя е на първо място в списъка на петте стълба на адвентизма⁵.

Това е Божията слава, която завършва делото на третия ангел⁶.

Тази доктрина води назад към У. Милер, Джон Уесли, Мартин Лутер и ап. Павел. С извършването на пионерската работа по нейното издигане на полагащото ѝ се място в редиците на отличителните адвентни доктрини завършва етапът на формиране на доктрините от Настоящата истина.

Когато говорим за праведност чрез вяра в Христос, или, както често пъти казваме, оправдание чрез вяра, едновременно се повтаря най-често - Минеаполис. Като че ли няма друго събитие в историята на адвентната църква, за което да е писано повече, отколкото за сесията на ГК в Минеаполис през 1888 г. Като че ли няма друга тема, по която да са изказани толкова много различни мнения. Като че ли няма толкова много клишета, повечето с характер на обвинение, които да се повтарят от отделни адвентисти и неадвентисти и до днес. Да се пише върху тази тема е трудно, защото само материалите от Елън Уайт във връзка с конференцията възлизат на повече от 1800 страници. Затова ще напомним само някои шрихи по проблема.

Още във втората статия видяхме, че адвентистите милеристи са включили въпросната доктрина в своя кратък списък. Затова може да се каже, че АСД са я наследили от тях. И че тя не им е била чужда преди 1888 г.

Джон Андрюс пише още през 1851 г.: „Нашето оправдание в очите на Бога се дължи изключително на вяра, а не на дела.“⁷ „Великата доктрина за оправдание чрез вяра беше изгубена от погледа на Галатийската църква, апостолът я дискутирало с тях и много ясно показа, че тя е нашата единствена надежда за спасение.“⁸ „Исус Христос - единствената основа на оправданието пред Бога.“⁹

Артур Даниелс пише през 1925 г. за тези, които през 1888 г. са били решително против акцентиранието върху въпросната вест: „Те твърдят, че оправдание чрез вяра не е нова вест, а е признатата от нашия народ още в началото. Това теоретично беше вярно. И не се чувстваша задължени да ѝ придават голяма тежест и да я изтъкват толкова много, както правеха привържениците ѝ.“¹⁰

„Никога не трябва да се забравя, че въпреки своите особени възгледи по въпроса за изкуплението, никой от нашите пионери не е отричал, че за спасението на човека е било необходимо проливането на Христовата кръв, и никой от тях никога не е заявявал, че без нея хората биха могли да бъдат спасени.“¹¹

Законът и евангелието не си противоречат

Законът на Бога отразява Неговия характер. Библейските автори виждат атрибутите на Бога в Неговия закон. Най-впечатляващото нещо, характерно за Бога, което направи възможно нашето спасение, е Неговата любов. Законът я отразява (Йоан 15:10, 2Йоан 1:6). Евангелието пък е директна нейна проява (Йоан 3:16). Не може две неща, и двете основани на Божията любов, да се намират в противоречие помежду си. Бог не отива срещу Себе Си. „Навсякъде в

Свещеното Писание има съвършено единство между закона и Евангелието, които взаимно се поддържат.“¹²

Законът е вечен (Лука 16:17) и Евангелието е вечно (Откр. 14:6). Затова не могат да се редуват във времето. Те съществуват заедно и едновременно както в Стария, така и в Новия Завет. Но никога не си противоречат. „Чрез вярата разваляме ли закона? Не, но утвърждаваме закона.“ (Римл. 3:31) Благодатта не дойде, за да унищожи зако-

на, но за да го изпълни. И наистина Христос го изпълни вместо нас и ни подарява Своята праведност. Тогава не може в нашите обяснения на спасението да има противоречие или напрежение между закона и Евангелието, между закона и благодатта, между вярата и делата. И ако има противопоставяне, то очевидно се дължи на нашето несъвършено обяснение.

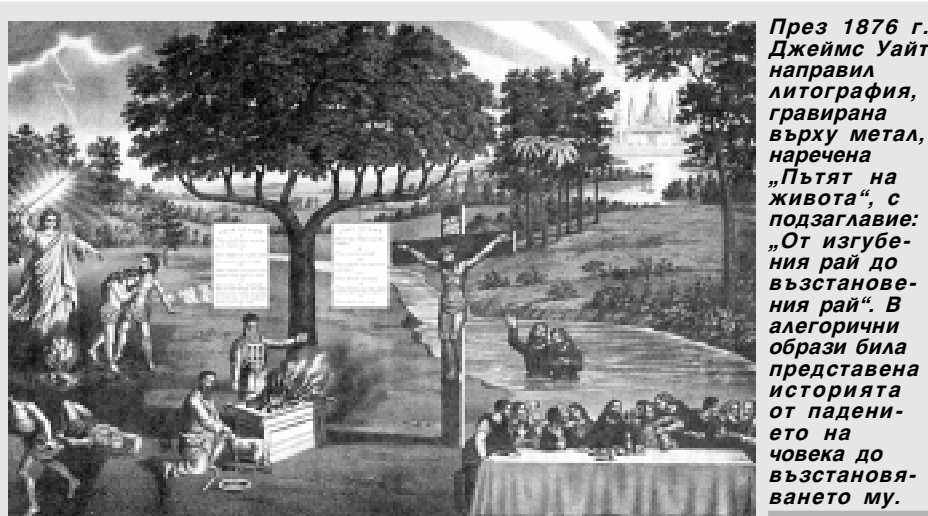
Думите, че благодатта обезсилва закона, просто отразяват факта, че в нас се подхранва скритото желание да нарушаваме закона и пак да сме праведници. Това е едната крайност, сътворена от човеци - евтината благодат.

Ако пък признаваме, че благодатта (правдата чрез вяра) е необходима, но само за прощението на греховете, и твърдим, че са нужни и дела (във вид на собствена правда), отричаме ролята на благодатта при изпълнението на закона в нас. Така ставаме законници и това е другата крайност. Истината е, че не можем да изпълним закона, но точно в това се състои благодатта - че ако нашето аз умре, ако бъдем новородени, ако Христос се всели в нас, ще можем чрез Него да напредваме по пътя на освещението. Той ни е нужен не само за да ни прощава миналото, но и за да живее в нас и така да ни освещава.

Преди Минеаполис по обясними причини се акцентирало върху закона. И затова някои считали, че праведността чрез вяра се намира в противоречие с Настоящата истина. Елън Уайт влязла в челин сблъсък с това разбиране.

„В Минеаполис Бог даде скъпоценни камъни от истина на Своя народ в нова обстановка. Тази светлина от небето беше отхвърлена от някои хора с цялото упорство на евреите, изявено в отхвърлянето на Христос, и имаше много разговори относно това, дали стоим при старите гранични знаци. Но се оказа, че те не знаеха какво представляваха въпросните знаци. Имаше словесни доказателства и аргументи, които се харесваха на съзнанието им, но умът на тези хора беше вкаменен и запечатан, за да не влиза светлина, понеже те бяха решили, че се извършва опасна грешка, която ще премахне „старите гранични знаци“, а всъщност нямаше нищо, което да премества техните колчета, но те извършваха идеите, които ги съставляваха.“¹³

Димитър Александров Следва

През 1876 г. Джеймс Уайт направил литография, гравирана върху метал, наречена „Пътят на живота“, с подзаглавие: „От изгубения рай до възстановения рай“. В алегорични образи била представена историята от падението на човека до възстановяването му.

През 1883 г., пет години преди историческата конференция в Минеаполис, Елън Уайт направила свои изменения както на картината, така и на наименованието ѝ, което звучало така: „Христос - пътят на живота“.

Акцент, а не противоречие

Джеймс Уайт

На картината на Джеймс Уайт „Пътят на живота“ с размери 48 на 61 см старозаветната система на жертвоприношения, сочеща към разпятието на Божия Агнец на кръста, била изобразена вляво от центъра и отбелязана с дълга сянка от кръста. Вдясно от кръста, в новозаветните времена, кръщението и Господната вечеря заместват символичната древна служба. На облаците е Новият Ерусалим - Раят, който бил изгубен и накрая възстановен.

Главният образ на тази картина било едно огромно дърво, разположено в центъра, със скрижалите на Закона: „Любов към Бога“ и „Любов към ближния“. Техните изображения били първото, което се набивало на очи и затъмнявало всичко останало, издигало се дори над кръста, на който на практика било предоставено второстепенно място. Били отпечатани и разпространявани 25 000 копия на картината.

Очевидно Елън Уайт не била удовлетворена от този акцент. Прекрасната гравюра, макар и много напомняща

Елън Уайт

на първата картина, била изменена коренно. Няма го вече гигантското дърво с централното положение на закона. Вместо това законът застанал на заден план - планината Синай била обкръжена от тъмни облаци и проблясъци от ярки мъгли. Така законът е представен като фон за Евангелието. Огромен кръст с висяща на него изкупителна жертва сега заема централното положение. Той затъмнява всичко останало. Исус Христос - разпънатият - е централната фигура. Тази литография, 61 на 81 см, била разпространявана под названието: „Христос - пътят на живота.“¹⁴

Към картината имало приложение - „Ключ“, малка брошура с 18 страници, в която подробно се обяснявало изображението, и една съпроводителна статия от Елън Уайт.

Така и на двете картини присъстват и законът, и Евангелието. Но на едната на централното място е законът, а на другата - кръстът. Има само акцент, няма противоречие.

Литературни източници:

1. E. White, *Testimonies to the Church*, vol. 6, p. 19, par. 1, 1901.
2. E. White in *Review and Herald*, Dec. 23, 1890, paragraph 19.
3. „Вечното Евангелие“ (Откр. 14:6) и „вярата в Исус“ (Откр. 14:12).
4. Съботно-училищни уроци за III тримес., 1996 г.
5. Съботно-училищни уроци за IV тримес., 2000 г.
6. E. White, *Testimonies to the Church*, vol. 6, p. 19, par. 1, 1901.
7. J. N. Andrews, *Thoughts on the Sabbath and the Perpetuity of the Law of God*, p. 9.
8. Ibid., p. 15.
9. Ibid., p. 26.
10. Артур Даниелс, „Христос - правда наша“, София, „Ел Уайт“, 2001 г., стр. 28.
11. LeRoy Edwin Froom, *Movement of Destiny*, 1971, p. 174.
12. „Адвентистите от седмия ден вярват...“, София, „ИНТЕРПРЕС-67“, 1991 г., стр. 225.
13. *Standing by the Landmarks*, Ms. N13, 1889, pp. 3, 4.
14. *Signs of the Times*, Jun. 5, 1884, p. 350.